יפעת מידע תקשורתי דרך מנחם בגין 96-98 (לשעבר דרך פ"ת) תל אביב 67138 טל. 03-5635050 פקס. 03-5617166

19.77x25.44	1/8	עמוד 80	נשים	11/2020	75110405-3
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790					

שרית לוי אשכנזי ● צילום: נעמה שטרן

מגיל צעיר **שירלי פינטו** הציבה לעצמה מטרה: לשנות את העולם ולהפוך אותו למקום טוב יותר. העובדה שהיא חירשת מלידה מעולם לא עצרה אותה. להפך, החירשות עזרה לה להבין את הקשיים של בעלי המוגבלויות ולהוביל תהליכים שמשפרים את המציאות

סימנים בדרך

הומרים שמהם עשוי סיפור חייה של שירלי פינטו יכולים להפוך אותה בקלות לפרזנטורית של סיפורי השראה. היא נולדה לפני 31 שנים בקריית ביאליק לאב חירש מלידה, שלמרות יכולותיו נאלץ להסתפק בעבודה קטנה מכפי מידותיו; לאם חירשת, שהתעוורה במהלך השנים ולקתה בדיכאון; ולבית שבעקבות הייאוש והכאב התפורר עד גירושי ההורים. היחיד מבני המשפחה שאינו חירש הוא אחיה הצעיר. בילדותה חשבה שהוא החריג בעולם ורק עם השנים הבינה שבעולם המצב הפוך: הרוב שומעים ורק מעט בני אדם הם כמוה, חירשים.

"עד גיל ההתבגרות למדתי איפה אני נמצאת לעומת העולם", היא נזכרת. "ראיתי את הקשיים של ההורים שלי, את חוסר ההנגשה השפתית שאיתו הם התמודדו מדי יום מול הרשויות ובמרחב הציבורי ואת כל החסמים והקשיים".

יפעת מידע תקשורתי דרך מנחם בגין 96-98 (לשעבר דרך פ"ת) תל אביב 67138 טל. 03-5635050 פקס. 03-5617166

19.28x24.69	2/8	עמוד 81	נשים	11/2020	75110406-4
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790					

"התפיסה של הציבור הרחב היא שחירש צריך תיקון ואני לא מרגישה כמישהי שצריכה תיקון". שירלי פינטו

20.78x25.75	3/8	עמוד 82	נשים	11/2020	75110407-5
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790					

באילו קשיים הם נתקלו?

"אבא שלי למד תסריטאות ובימוי בארצות הברית, באוניברסיטת גאלדט, האוניברסיטה היחידה בעולם לחירשים, אבל לפרנסת המשפחה הוא עבד כסדרן בסופרמרקט. שפת האם שלו הייתה שפת הסימנים, הוא לא שלט בעברית ואני, כילדה וכנערה, הייתי עוזרת לו לנסח ולכתוב מכתבים לרשויות וגם קורות חיים. ניסיתי לדרבן אותו לנסות להתקבל לדברים שעליהם חלם, אבל הגישה שלו הייתה: 'אני לא יכול כי אני חירש'. הוא היה חוזר כל יום מתוסכל מהעבודה וראיתי על הפנים שלו את הייאוש והאכזבה מכך שלא הצליח להגשים את

"עד גיל ההתבגרות למדתי איפה אני נמצאת לעומת העולם". פינטו בילדותה

עצמו". במקביל, אמה, שהייתה ציירת, איבדה אט־אט את ראייתה. "היא לקתה ב'תסמונת אשר', תסמונת גנטית שיש בה צירוף של לקות שמיעה ומחלת עיניים. כתוצאה מכך היא חוותה מצוקה נפשית ודיכאון. היא לא עבדה ואני ניסיתי לסייע לה למצוא מסגרת. בזמנו לא היו עמותות וארגונים שעזרו במגבלה הכפולה".

מה את זוכרת מהתקופה ההיא?

"זה היה בתקופת הבגרויות, הלחץ בבית היה גדול וניסיתי לתווך ביניהם. הפכתי מילדה לסוג של הורה: טיפלתי בחשבונות, בבנק, עשיתי קניות ובמקביל חיפשתי דרך להתגייס". גירושי ההורים היו כרוניקה ידועה מראש. "כנראה הקיטוב בין אבא עם שאיפות גבוהות שלא התממשו לאמא שהידרדרה ושקעה, גרם למשהו לא טוב בנישואין וכשהייתי בת 18 הם התגרשו". פינטו עברה לגור עם אמה, שלמדה לתקשר באמצעות שפת הסימנים במגע.

"חשבתי על כל הקשיים והמכשולים שההורים שלי מתמודדים איתם וידעתי שלא אקבל את המציאות כפי שהיא. החלטתי שהעתיד שלי ייראה אחרת, אבל עוד לא ידעתי איך"

לצאת מאזור הנוחות

עם הקלפים המורכבים הללו שחילקו לה החיים הייתה לה כל הלגיטימציה לוותר, אבל היא בחרה אחרת. "זאת הייתה תקופה קשה מאוד, אבל במבט לאחור, היא עזרה לי להבין מי אני ומה אני רוצה מעצמי. זה גיל שבונים בו זהות ואני חשבתי על כל הקשיים והמכשולים

יחד מגיל 14. עם בעלה, מייקל קדוש

"הבן שלי הוא הסיבה והמוטיבציה שלי להיאבק לשינוי". עם בנה, נבות

19.77x24.77	4/8	עמוד 83	נשים	11/2020	75110408-6
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790					

שהורים שלי מתמודדים איתם וידעתי שלא אקבל את המציאות כפי שהיא. החלטתי שהעתיד שלי ייראה אחרת, אבל עוד לא ידעתי איך".

קיבלת תמיכה ממישהו שגרם לך להאמין שהחיים יכולים להיראות אחרת?

"סבא וסבתא שלי, הורים של אמא, היו אנשים שומעים וביליתי אצלם לא מעט בילדותי. הם לא ידעו את שפת הסימנים, אבל תקשרנו באמצעות קריאת שפתיים. מאז שהייתי קטנה, בת 3-4, סבא שלי תמיד דאג שאבין מה נאמר סביב השולחן. הוא היה אומר: 'אם לא הבנת תשאלי!' הוא לא נתן לי לוותר לעצמי. שניהם העניקו לי ביטחון ולא התייחסו אליי כאל מסכנה. היו לוקחים אותי לספרייה, כדי שאהיה נוכחת, פעילה ומרחיבת אופקים. תמיד שאלו מה דעתי ואמרו לי שאכבוש את העולם".

פינטו למדה בבתי ספר המשלבים חירשים ושומעים. ביסודי למדה בבית ספר "שלווה" בחיפה, בכיתת חירשים. בתיכון למדה בקיבוץ יגור ובשל הישגיה הגבוהים שובצה בכיתת שומעים וקיבלה ממשרד החינוך מתורגמנית שעזרה לה להשתלב.

נקודת המפנה מבחינתה התרחשה בשבוע הגדנ"ע, לפני הגיוס. "אהבתי את הפקודות ואת האווירה והתחברתי לעניין. בטקס הסיום הכריזו עליי כמצטיינת, מובילה ומנהיגה, מתוך 400 חניכים. כל הדרך הביתה באוטובוס הרהרתי ונזכרתי בשיחות שלי עם אבא, שלא האמין שהוא יכול להצליח בעולם כי הוא חירש. חשבתי שאם הצלחתי להצטיין ולהוביל למרות החירשות, זו ההוכחה שזה אמנם קשה אבל אני יכולה. באותו רגע עשיתי 'סוויץ'' במוח ואמרתי לעצמי שאעשה הכל כדי לשנות את החיים שלי, להצליח ולקחת חלק בחברה הישראלית".

"מגשימה את עצמה ותמיד מחפשת את הדבר הבא". משמאל: עם אמה, ורדית גלבוע

ביים סרט על ילדותו. עם אביה, יונתן פינטו

לאחר האפיזודה הזו, עוד נאבקה במשך שנה כדי להתגייס לצה"ל, כיוון שלחירשים יש פטור מגיוס. "התעקשתי להתנדב וכשקיבלתי צו גיוס זה היה אחד הימים המאושרים בחיי".

היא שירתה כקצינת פרויקטים בחיל האוויר, ובמבט לאחור היא אומרת שהצבא היה אחת התחנות המשמעותיות בעיצוב זהותה. "בצבא אסור להביא מתורגמנית בגלל הסיווג הביטחוני ונאלצתי להסתדר ללא תרגום. בהתחלה היה קשה, אבל אז גיליתי את היכולות שלי ומה אני משיגה כשאני מתעקשת ולא מוותרת. אנשים ראו את היכולות, ראו אותי מעבר לחירשות, ראו שאני תורמת למערך ונתנו בי אמון. אני מודה שהרגשתי גם סוג של מפלט, כי במקום להיות העוזרת והמטפלת של ההורים, הייתי יכולה להיות בצבא פשוט 'שירלי' ולהביא את עצמי לידי ביטוי".

פינטו חתמה קבע ובמהלך השירות הצבאי קיבלה אותות הצטיינות: ב־2009 קיבלה את אות מצטיין נשיא המדינה, שמעון פרס ז"ל, וכן אות הצטיינות ממפקד חיל האוויר והצטיינות מחלקתית. "אני לא מספרת זאת כדי להתפאר אלא כדי לומר שהגעתי למה שהגעתי בזכות הכישורים שלי וכיוון שלא ריחמו עליי או ויתרו לי בגלל החירשות. ככה לדעתי צריך להתייחס לכל אדם, לשפוט לפי הכישורים שלו, לא משנה אם הוא בעל מוגבלות או לא".

לאחר שסיימה ארבע שנות שירות בצה"ל נרשמה ללימודי משפטים.

"אבא שלי, מתוך ניסיונו המר והרצון לגונן, אמר לי: 'מה תעשי בחוץ?' אבל

צילום: ליאת פינגר

"בטקס סיום הגדנ"ע הכריזו עליי כמצטיינת מובילה ומנהיגה, מתוך 400 חניכים. הצלחתי להצטיין ולהוביל למרות החירשות. באותו רגע עשיתי 'סוויץ'' ואמרתי לעצמי שאעשה הכל כדי לשנות את החיים שלי, להצליח"

"הגעתי למה שהגעתי בזכות הכישורים שלי וכיוון שלא ריחמו עליי או ויתרו לי בגלל החירשות. ככה לדעתי צריך להתייחס לכל אדם, לשפוט לפי הכישורים שלו, לא משנה אם הוא בעל מוגבלות או לא"

יפעת מידע תקשורתי דרך מנחם בגין 96-98 (לשעבר דרך פ"ת) תל אביב 67138 טל. 03-5635050 פקס. 03-5617166

19.05x25.59	5/8	עמוד 84	נשים	11/2020	75110409-7
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790					

אני הרגשתי צורך לצאת מאזור הנוחות ולהתקדם הלאה. רציתי להוביל שינוי ולא ידעתי איך, אז חשבתי שאם יהיו לי כלים משפטיים אבין את המחסומים שעומדים בפני חירשים, אוכל לתקן את החוק ולשנות את המציאות בישראל".

היא למדה משפטים ב"מכללה האקדמית נתניה". "ביטוח לאומי", היא מסבירה, "מממן שעות למתורגמנית עבור לימודים לתואר ראשון". במהלך הלימודים השתתפה בתוכנית המצוינות של המכללה, ובמסגרת קורס בדיני עבודה השתתפה במשלחת לאו"ם בז'נבה.

במקביל ללימודים החלה להיות פעילה בעמותת "שמע" (תנועת נוער ארצית שפועלת כמועדון בשעות אחר הצהריים לכבדי שמיעה כדי להקנות להם מיומנויות והעצמה), מונתה לרכזת פעילות חינוכית בלתי פורמלית ובהמשך למנהלת מועדון מחוז דן. ב"שמע" גם הכירה את בעלה, מייקל קדוש, חירש אף הוא. הם הכירו בגיל 14, במחנה קיץ של התנועה ומאז הם יחד.

רוצים לעבוד

כשהתחילה התמחות בתחום דיני עבודה וזכויות אדם במשרד פרטי (FWMK), הופתעה לטובה: "לא הייתה לי מתורגמנית צמודה בעבודה השוטפת אבל כן הנגישו לי ישיבות ודיונים בבתי המשפט כשהיו. גם השופטים, שלא רואים מתורגמנית כל יום בבית המשפט, התרשמו מאוד. במשרד תמיד אמרו לי שזו זכות גדולה בשבילם, העריכו אותי על פי כישוריי וראו מעבר לחירשות".

> "כשנבות נולד שאלו אותי אם אני עצובה שנולד חירש, אבל האמת היא ששמחתי. זה מפתיע אנשים, אבל כל אחד רוצה שהילד שלו יהיה דומה לו. אני יודעת מה עובר עליו, איך לדבר איתו"

"התעקשתי להתנדב וכשקיבלתי צו גיוס זה היה אחד הימים המאושרים בחיי". פינטו מקבלת אות הצטיינות מהנשיא שמעון פרס ביום העצמאות, 2009

הנגשה לדבריה, היא אחת הבעיות הגדולות בחברה הישראלית, כיוון שלמעסיקים פרטיים, עצמאיים ועסקים קטנים קשה לממן אותה. "זו הוצאה גדולה שהמדינה לא לוקחת בה חלק. זה המקום שהמדינה צריכה לעזור לבעלי המוגבלויות כדי ליצור שוויון הזדמנויות. הרי אנחנו מדינת רווחה, אבל במקום לתת לבעלי המוגבלויות אפשרות לכלכל את עצמם, אומרים להם: 'תישארו בבית ותקבלו קצבה'".

רוב האנשים מסכימים שבעלי מוגבלויות זכאים להזדמנויות שוות, אבל בסוף הכל עניין של כסף.

"אני מכירה את הטענה שהנגשה עולה הרבה כסף. התשובה שלי היא שהקצבאות עולות יותר".

האמירה הזאת טעונה הבהרה: אם לדוגמה לכל עובד חירש יצמידו מתורגמן, מדובר במתן שתי משכורות לביצוע תפקיד אחד. לא זול יותר למדינה לשלם לו קצבה?

"ראשית, ההנגשה של תרגום אינה נצרכת באופן צמוד אלא בסיטואציות כמו ישיבות שבועיות, השתלמות וכדומה.

18.75x25.15	6/8	עמוד 85	נשים	11/2020	75110410-9
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790					

עסוקה בפעילות חברתית אינטנסיבית לקידום בעלי מוגבלויות. פינטו בפעילות משלחת מתנדבים בפנימייה לחירשים בהודו

"הרגשתי שמצאתי בית פוליטי שמתאים לי מבחינת תפיסה מדינית, חברתית, כלכלית וביטחונית". עם נפתלי בנט (מימין) ואיילת שקד; ובבית הנשיא עם נחמה ריבלין ז"ל

צילום: עמי לוזא

צילום: דוברות בית הנשיא

ההנגשות לבעלי מוגבלות אחרים הן לרוב הוצאה חד־פעמית כמו בניית מעלית או רמפה לכיסא גלגלים, תאורה מותאמת וכתב ברייל לכבדי ראייה.

"שנית, הרווח שהמדינה תקבל כתוצאה מכך הוא כפול: בדצמבר 2019 פורסם מחקר שערכה 'הנציבות לשוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות' (יחידה במשרד המשפטים, שפועלת לשילובם בחברה הישראלית כאזרחים שווי זכויות, ש.ל.א), המצביע על כך שאם רק מחצית מבעלי המוגבלויות ישתלבו בתעסוקה, קרוב למיליון איש, המשק הישראלי ירוויח ארבעה מיליארד שקל בשנה. הרווח הזה יכול לממן את ההנגשה, שהיא זולה בהרבה מארבעה מיליארד שקל והיא לרוב הוצאה חד־פעמית. מדובר באוכלוסייה שרוצה לצאת לעבודה, כולם ירוויחו מזה. הגישה צריכה להיות 'לתת חכה ולא דגים'. תראי אותי כדוגמה", היא חושפת, "אני מוגדרת על ידי ביטוח לאומי כבעלת 75% אובדן כושר עבודה, מה שמנותק מהמציאות לחלוטין".

איך יוצרים את השינוי הזה?

"מתחילים בשינוי התפיסה כלפי אוכלוסיות המתמודדות עם מוגבלויות. אני לא חושבת שצריך לבטל כרגע את הקצבאות בבת אחת כי אנשים ייפלו. במיוחד שנכון לעכשיו אין במדינת ישראל כלים כדי להוציא את בעלי המוגבלויות לשוק התעסוקה, אין הנגשה ואין מודעות מספקת. צריך להקים תשתית לכך, להשקיע בהסברה ואולי בדורות הבאים יזכו לכך. יש לי חברים חירשים באוסטריה שהופתעו מכך שחירשים מקבלים אצלנו קצבאות. מבחינתם זה מביך. שם יש מנהלי ארגונים בכירים חירשים. הם מורגלים בשילוב, זו התפיסה שם".

בישראל חיים כיום כ־15,000 איש שנולדו חירשים והם דוברי שפת הסימנים. "אוכלוסייה קטנה, אבל לא מבוטלת", אומרת פינטו. "השומעים חושבים שאם נולדת חירש אז תרכיב מכשיר שמיעה או שתל ותתקן את הבעיה באוזן. הטכנולוגיה הזו חשובה אבל צריך להבין שחירש לעולם לא ישמע כמו אדם שומע. כשאני מרכיבה מכשיר שמיעה יש לי רעש בראש. כל רכב שעובר בחוץ או צפצוף מכונית נשמעים לי חזק באוזן. זה לא באמת מאפשר לי לחיות כמו אדם שומע, זה מכאיב ולא נוח לי. זה כמו להדביק דף קרוע. זה לא באמת ייראה כמו דף חלק".

גרגיר חול

את השיחה שלנו קוטע גלאי הבכי שעל השולחן. נבות, בנה בן השנה וחצי של פינטו, התעורר משנתו ומצטרף לריאיון בחיוכים ממיסים. "כשהוא נולד שאלו אותי אם אני עצובה שנולד חירש, אבל האמת היא ששמחתי. זה מפתיע אנשים, אבל כל אחד רוצה שהילד שלו יהיה דומה לו. אני יודעת מה עובר עליו, איך לדבר איתו, ואני בטוחה שהחיים שלו יהיו קלים משלי. הבן שלי הוא הסיבה והמוטיבציה שלי להיאבק לשינוי. אני רוצה שלא יחווה את התסכולים שחוויתי. בכל תחנה בחיי נאלצתי להתמודד מול אתגר אבל מעולם לא סבלתי מהחירשות. סבלתי מהבורות וחוסר ההנגשה. החירשות היא לא מגבלה בעיניי, מה שמגביל הוא האטימות וחוסר המודעות של הציבור".

פינטו היא אישה מרשימה, כובשת לב ומלאת אנרגיות. החיוך לא מש מפניה, עיניה בורקות והיא מדברת בהתלהבות ובתנועות ידיים נמרצות. את הריאיון אנחנו מקיימות בשלישייה, בעזרת ליאת, המתורגמנית שמלווה אותה כבר שבע שנים. כדי להבין את פינטו, אני מביטה בהבעות פניה, אבל שומעת את הקול של ליאת היושבת לצדנו. אל בנה היא מדברת בשפת הסימנים, משנה מימיקות ומדביקה את כולנו בשמחת החיים שלה. ◀

"בכל תחנה בחיי נאלצתי להתמודד מול אתגר אבל מעולם לא סבלתי מהחירשות. סבלתי מהבורות וחוסר ההנגשה. החירשות היא לא מגבלה בעיניי, מה שמגביל הוא האטימות וחוסר המודעות של הציבור"

יפעת מידע תקשורתי דרך מנחם בגין 96-98 (לשעבר דרך פ"ת) תל אביב 67138 טל. 03-5635050 פקס. 03-5617166

18.98x25.22	7/8	עמוד 86	נשים	11/2020	75110411-0
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790					

"יש כבר מילים שהוא יודע כמו 'לישון', 'כלב', 'חלב'", היא מספרת בגאווה של אמא. "ביומיום הוא במעון לחירשים. המטפלות דוברות שפת הסימנים והן גם שומעות".

בימים אלו הם מחכים למועד ניתוח להרכבת שתל שבלול (שתל קוכליארי). "זו לא החלטה פשוטה, להכניס אותו לניתוח שאינו ניתוח מציל חיים. אני מקווה שזה ישפיע עליו לטובה וישפר את השמיעה שלו כך שלא יהיה תלוי באחרים. ובעתיד הוא יוכל להחליט אם להשתמש במכשירים או לא".

סדר יומה עמוס, משתנה ודינמי. היא עוברת בין פגישות, כנסים, התנדבויות וסיורים של סיעת "הימין החדש" ומנסה לשלב גם אמהות טרייה. "אחר הצהריים אני אמא במשרה מלאה, אבל ברור שבכל מערכת בחירות אני פחות זמינה לבית. מייקל הוא שותף מדהים לדרך ואני משלבת אמהות עם קריירה. כמו נשים רבות נוספות, צריך ניהול נכון של לוח הזמנים אבל הכל אפשרי".

בואי נדבר על פוליטיקה. בשלוש מערכות הבחירות הצפופות שעברנו בשנתיים האחרונות רצת עם "הימין החדש". למה פוליטיקה בכלל ולמה "הימין החדש" בפרט?

"גדלתי בבית ימני מאוד, אבל הראייה הפוליטית שלי הודחקה כי התמקדתי בהנגשה ובתיקון החברה, כדי שתהיה מבינה, פתוחה ומכילה את בעלי המוגבלויות. הייתי פעילה חברתית

"יש לי חברים חירשים באוסטריה שהופתעו מכך שחירשים מקבלים אצלנו קצבאות. מבחינתם זה מביך. שם יש מנהלי ארגונים בכירים חירשים, הם מורגלים בשילוב, זו התפיסה שם"

וניסיתי לקדם הצעות חוק במהלך לימודי המשפטים, אבל הרגשתי שבחצי שנה של עבודה אני מזיזה כל פעם גרגיר חול בים. הבנתי שצריך משהו חזק יותר בשביל להזיז דברים ואז התחלתי לחשוב על פוליטיקה. השמאל אמנם ניכס לעצמו את הנושא החברתי, אבל הנושא הזה שייך לכולנו".

הקשר עם נפתלי בנט, מראשי "הימין החדש", היא מספרת, התחיל עוד כשהיה

פינטו בדיון בוועדת הרווחה והבריאות, שעסק בהנגשת מערכת הבריאות. למטה: בהפגנה השנה מול הכנסת, לאחר מאבק ארוך בחוסר ההנגשה

צילום: דוברות הכנסת

צילום: עופר לנדא

שר החינוך ויו"ר הבית היהודי, והיא הובילה במסגרת מיזם אישי קמפיין שנקרא "אני מסמן אני שווה" להגברת חשיבות שפת הסימנים כשפה רשמית בישראל. "נוצר קשר הדדי וכשהוא הקים את "הימין החדש" עם איילת שקד נפגשנו שוב והרגשתי שמצאתי בית פוליטי שמתאים לי מבחינת תפיסה מדינית, חברתית, כלכלית וביטחונית". הציבור הדתי, לדבריה, קיבל אותה בזרועות פתוחות.

עוד בטרם הצטרפה ל"ימין החדש" הייתה פינטו עסוקה בפעילות חברתית אינטנסיבית לקידום בעלי מוגבלויות. ב־2018 היא אף נבחרה ליועצת ראש עיריית רמת גן לענייני מוגבלויות ונגישות. באוקטובר האחרון היא ייצגה את ישראל כציר בקונגרס הציוני העולמי. "אני החירשת הראשונה בתולדות ישראל מאז הקונגרס הראשון שכינס הרצל. עבורי מדובר בכבוד גדול", היא משתפת.

עד לאחרונה הועסקה בתנועת "לינק 20" של קרן משפחת רודרמן, הפועלת לקידום צעירים עם מוגבלות. כיום היא מתפרנסת בעיקר ממתן הרצאות פרטיות וכמרצה ב"תוכנית להכשרת מתורגמניות לשפת הסימנים" באוניברסיטת בר־אילן.

בבחירות האחרונות שובצת ברשימה למקום התשיעי ולא נבחרת כחברת כנסת, זה לא ריפה את ידייך?

"להפך, זה השאיר לי טעם של עוד. אני חותרת לזה, אני רוצה להיות שם, כי אני באמת מאמינה שהשינוי צריך לקרות. קפצתי למים העמוקים ונכנסתי לעולם הפוליטי כדי להשפיע".

מפעל חיים

כשני מיליון בעלי מוגבלויות יש במדינת ישראל, ופינטו משוכנעת שהחברה יכולה לעשות יותר למען שילובם בתוכה, כדי שהם יתרמו ולא יחושו שהם מהווים נטל. "מדובר ב־20% מהאוכלוסייה ולא רואים אותם. מרגיז אותי שבעל מוגבלות מסיים תואר בהצטיינות ונשאר בבית או עובד בעבודה שלא הולמת את כישוריו. לפני ארבע שנים נחקק תיקון ל'חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות', שקובע כי חברה שמעסיקה יותר מ־100 עובדים צריכה לדאוג להעסיק לפחות 5% אנשים בעלי מוגבלות. היעד לא הושג מפני שעדיין קיימת רתיעה של מעסיקים מהעסקת בעלי מוגבלות. החברה הישראלית לא יודעת כיצד להתנהג איתנו. אם חוסר המודעות והסטיגמות קיימים, פתרון הבעיה לא יכול לבוא על ידי חוק אלא באמצעות תיקון החברה עצמה, בהסברה מסיבית ובחינוך מהגיל הרך. הפתרון יבוא מתוך שילוב אמיתי של אנשים עם מוגבלויות בכל תחומי החיים. רק כך נביא לשינוי".

אם תיבחרי לכנסת, את מוכנה לשלם את המחיר האישי והמשפחתי?

"חשבתי רבות על המחיר, בעלי תומך

19.32x25.22	8/8	עמוד 87	[illegible]	11/2020	75110412-1
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790					

"אמנם יש מה לתקן אבל כבר רואים שעשינו דרך מאז שנות החמישים. בעבר, בעלי המוגבלויות היו מודרים והראייה הייתה של התמסכנות. אני מאמינה שעם עבודה נכונה והסברה, דברים ישתנו"

בי וההורים גאים. זה צעד הכרחי בשביל שלבן שלי ועוד רבים כמותו יהיו חיים אחרים. זה סוג של מפעל החיים שלי. אני לא מתייאשת".

הוריה, היא מספרת, עברו בחלוף השנים תהליך אישי, כל אחד בנפרד, ויצרו לעצמם חיים עשירים למרות החסמים. אביה, יונתן פינטו, מנסה להגשים חלומות ישנים: לפני כשנתיים הוא זכה לתמיכתה של "קרן גשר" וביים סרט קצר ששמו "חוטים" (בכיכובה של טלי שרון), המספר על אישה המגדלת ילד חירש ומבוסס על סיפור ילדותו. זה היה הסרט הישראלי הראשון שנוצר על ידי חירש והוקרן בפסטיבלים ובסינמטקים. מאז הוא ממשיך לכתוב תסריטים ומרגיש שהוא מממש את עצמו. אמה, ורדית גלבוע, שמתקשרת באמצעות שפת הסימנים במגע, הביעה סקפטיות רבה באשר להצעות של בתה להצטרף לחברי תיאטרון "נא לגעת", אך ברגע שהצטרפה, נשאבה לאפיק אמנות חדש והיא משחקת בהצגות. "הכל היה עבורה סוחף ומלהיב", מתארת פינטו. "היא למדה לתקשר גם על ידי קריאת כתב ברייל, יש תוכנה שמדפיסה לה בהדגשה את הכתוב. היא עדיין מתגוררת בקריות אבל פעם בשבוע היא מגיעה בהסעה למועדון חירשים־עיוורים בתל אביב, שבמסגרתו השתתפה בקורס מנהיגות ויש לה שם חברים רבים. בעקבות זה הפכה להיות חברת ועד של ארגון חירשים־עיוורים והיא גם משתתפת בקבוצה של רכיבת אופניים, באופני טנדם המאפשרים שני רוכבים, רואה ועיוור. אמא שלי מגשימה את עצמה ותמיד מחפשת את הדבר הבא. כבר כמה שנים יש לה בן זוג חירש והיא מאושרת".

אני מעיזה להציע את האפשרות שהוריה, שצפו בה מתפתחת ומתמודדת, קיבלו ממנה השראה לפעול, לחתור להשגת יעדים ולא לוותר למרות המהמורות שבדרך. פינטו משתהה, מופתעת מכך. "אולי, לא חשבתי על זה מעולם", היא מודה. "יכול להיות".

יש דברים שמעליבים אותך?

"בעבר הייתי נעלבת כשאמרו לי שאני מסכנה. פעם ראתה אותי מישהי ברחוב משוחחת בשיחת וידיאו בטלפון הנייד וכשסיימתי היא אמרה לי שאקח גרידת אתרוג מסוכות כי זו סגולה להירפא. במקרה אחר, במונית שירות, מישהי הניחה תהילים על ראשי ובירכה אותי שלא אהיה חירשת. נעלבתי מהקיבעון ומהסטיגמות של אנשים על חירשים, ובכלל כשמישהו חושב שהוא יודע מה טוב לאחר. חשבתם פעם שאולי טוב לי להיות חירשת? התפיסה של הציבור הרחב היא שחירש צריך תיקון ואני לא מרגישה כמישהי שצריכה תיקון. היום אני נעלבת פחות".

את חושבת שהחברה הישראלית יכולה להשתנות ולהכיל את מגוון המוגבלויות?

"החברה משתנה, בונה את עצמה ומשתדרגת. אמנם יש מה לתקן אבל כבר רואים שעשינו דרך מאז שנות החמישים. בעבר, בעלי המוגבלויות היו מודרים והראייה הייתה של התמסכנות. אני מאמינה שעם עבודה נכונה והסברה, דברים ישתנו. הדור הצעיר היום מודע הרבה יותר, החברה מכילה יותר וגם בעלי המוגבלויות עושים את המאמץ מצדם, זו עבודה של שני הצדדים ואני בטוחה שיחד נגיע רחוק". ■